

אני מודה
לך
על
הכל
אני
מודה
לך
על
הכל

סודי ביותר

פגישת שה"ח פרס עם פייסל חוסייני (18.3.1994)

מצידם: כמאל חוסייני, מצידנו: אבי גיל. (המפגש התקיים בביתו של שה"ח).

פרס: קיבלתי הבוקר שיחת טלפון מעמרו מוסא אשר המליץ על קיומה של פגישתנו זו.

חוסייני: שוחחתי טלפונית עם טוניס ושם ראו את רעיון הפגישה בינינו באופן חיובי.

פרס: לפנינו שני מיכלולים: זה הכרוך במוצאי הטבח בחברון וזה הכרוך במו"מ על עזה ויריחו.

העם הפלסטיני התנסה בשלטונם של שני מנהיגים מרכזיים. המופתי אשר הנהיג הפלסטינים במשך 43 שנה ועראפת שעושה זאת כבר 28 שנה. המופתי נקט בעמדות נוקשות מאוד. הוא היה פופולארי, אך המיט טרגדיה על עמו - אובדן הסיכוי להקמת מדינה פלסטינית באמצעות החלטת החלוקה, אי פתרון בעיית הפליטים וסיפוח הגדמ"ע לירדן. במושגים שלנו גישתו דמתה לזו של ז'בוטינסקי - הכל או לא כלום.

עראפת פנה לדרך פרגמטית. זו דרך שאינה רצופה בתשואות, אך זו הדרך היחידה שתניב הישגים של ממש עבור הפלסטינים - אדמה, בסיס, כלכלה וזכויות.

* הזמן חולף ויש להאיץ את המו"מ ואת יישומו. אנו נכונים לכך. עראפת דורש עמידה במועדים, אך כיצד ניתן לעשות זאת כאשר הינכם נעדרים משולחן המו"מ.

* אנו מוכנים להקדים כניסתה של המשטרה הפלסטינית. אנו מבינים את החשיבות הסמלית שיש למהלך כזה. לגבי הטבח הנורא בחברון הרי מיותר שאחזור בפניך על תחושותי. נתתי לך ביטוי חד משמעי וכך גם עשה רוה"מ.

* בוועדת החקירה משתתף בפעם הראשונה חבר ערבי. זה תקדים רב חשיבות וחיוני שלא תקלו ראש בכך. אופן פעילותה של הוועדה מעיד שאיננו מנסים להסתיר דבר.

* ההחלטה להוציא אל מחוץ לחוק את אירגוני "כך" ו"כהנא" ולהכריז שהינם אירגוני טרור, מהווה אף היא תקדים בעל משמעות רבה.

* זו הפעם הראשונה בה החלטנו לפרק יהודים מנשקם, להפעיל כנגדם מעצרים מנהליים ולהגביל תנועתם. אין מדובר בצעד של ענישה קולקטיבית, אך מספר האנשים כלפיהם יופעל צעד זה אינו מוגבל. כל מי שנחשוד כי הינו מסוכן - נפעיל נגדו אמצעים קשים אלה.

* באשר לשאלת הפריסה היהודית בחברון - כל מה שנו עשויים לנקוט בסוגייה זו חייב להיות פעולה חד צדדית של ישראל.

* אנו מקבלים שכח המשטרה אשר יוקם החברון לא יהיה זהה למשטרה של טרום האינטיפאדה. אנו מציעים שהשוטרים יהיו כפופים מינהלית לראש העיר ומבצעית לכוחותינו. כל עוד האחריות הבטחונית הכוללת מוטלת עלינו אין להימנע מכך.

* אנו מקבלים הצעתכם לפטרולים משותפים שיורכבו מקצין פלסטיני, קצין ישראלי, משקיף אזרחי מהעיריה ומשקיף אזרחי מהמינהל. המפקד יהיה ישראלי, אחרת ירו אחד על השני.

* אנו מציעים הקמתה של ועדת תיאום משותפת למניעת חיכוך בין הפלסטינים למתנחלים. אין מדובר בוועדה בה משתתפים מתנחלים. הוועדה תוכל גם למלא תפקיד במקומות התפילה. תהיה זו ועדה שיהיו לה תפקידי ייעוץ ופיקוח. בוועדה יהיה ניתן להעלות השאלות הכרוכות בכניסת מתנחלים לריכוזי אוכלוסיה פלסטיניים, לאופן נשיאת נשק על ידי המתנחלים וכד'.

* אנו מציעים מינויו של ראש עיר לחברון שיהיה מקובל על אש"פ.

* באשר לנוכחות בינ"ל בחברון - אנו מציעים נוכחות של אנשי הצלב האדום. תפקידם יהיה לפקח (to monitor) על חזרת החיים למסלולם. אם אנשי הצל"א יחפצו לשאת אקדחים להגנה עצמית - לא נתנגד.

* תוכלו, אם תרצו, להקים בחברון ועדת סיוע למשפחות ההרוגים והפצועים. יהיה זה מהלך שיחזק את נוכחות אש"פ בעיר. (חוסייני העיר כי לאש"פ יש מישרדים קיימים בערי הגדמ"ע).

אלה הם רעיונותינו, הגיונם בכך שניתן ליישם מהר יחסית. קיים חשש מנקמה. אם הדבר יתרחש - נהיה משותקים. אנו מעוניינים בפגישה בין היו"ר לביני כי אנו חוששים מהזמן שמבוזבז.

חוסייני: מדוע לא תוכלו להוציא המתנחלים מחברון כתגובה לבקשתנו. אנו התעקשנו בסגנון דומה ושילמנו מחיר יקר. נתבענו לגנות ארועי טרור. היינו עושים זאת ביוזמתנו, אך בגלל שהדבר הוצג כתביעה מולנו, סרבנו. איבדנו עקב כך את הדיאלוג עם ארה"ב.

אני רוצה לשתף אותך בשתי תמונות שאני נושא בזכרוני. ב-1948 הייתי ילד בן שמונה. אני זוכר את מראהו של חאג' אמין אל חוסייני יוצא מפגישת הליגה הערבית בה הוחלט שמעתה הנושא הפלסטיני מופקע מידינו והופך להיות עניינה של הליגה. חאג' אמין כל כך זעם שטרק בכח את דלת מכוניתו וגרס בכך לקטיעת אצבעו של שומר ראשו. התמונה השניה הינה ליל הריגתו של אבי. שמעתי את אימי בוכה בחדר הסמוך. היא לא רצתה לבכות בפנינו. שמעתי אותה אומרת: "ביום זה הובסנו".

אני רוצה להזכיר לך כי חאג' אמין אל חוסייני הכריז ב-1948 על הקמת ממשלה פלסטינית בעזה. חלפו 6 שעות בלבד והמצרים זרקו אותו מעזה. ב-1982, אחר שנת התנסות הדדית של הפסקת אש בין אש"פ וישראל המצב היה בשל להסדר. עראפת הוכיח יכולתו לשלוט בכל פלגי אש"פ. על פי הניתוח שלי, מלחמת 82 שימשה את בגין ושרון לסכל אפשרות זו.

לצורך ניהול מו"מ מוצלח עימכם אנו זקוקים לשני מרכיבים: אשראי וגמישות. מאז ביקורו הראשון של המזכיר בייקר באזור אנו בתהליך מתמשך של הפגנת גמישות ואיבוד אשראי בקרב האוכלוסיה. אנו חשים שהיעדר האיזון החמור עלול לגרום לספינה לטבוע.

פרס: אנו מבינים היטב את מצבכם ומעוניינים שתחזקו את האשראי שלכם. אינך יושב מול אויב.

חוסיוני: אני חושש שהשארת המתנחלים החברון עלולה לעודד מעשה טירוף מצד מישהו בצד הפלסטיני.

פרס: השאירו נושא זה בידינו. יש להיצמד ל-DOP. אם לא נאבד זמן יקר, נוכל לדון בהקדם בהעברת סמכויות ב-5 תחומים על כל הגדמ"ע. פיננו שני בסיסי צה"ל ברצועה מעיד על רצינות כוונותינו.

חוסיוני: אנו שומעים שבבתי ספר מסויימים תלמידים ומורים מצדיקים את הטבח. בחברון מחנכים את ילדי המתנחלים שגוי כמוהו כחיה. אני יודע שדיעות אלה זרות לך ולרבין ולכל מה שהינכם מייצגים. מדוע אינכם מסלקים איפוא מחברון את מי שכפו עצמם על המקום ושהינם מחזיקים בעמדות כל כך שונות משלכם. הרי רבין אמר שאין הם חלק מכם. איני מבין מדוע אינכם מוציאים אותם מהעיר ולו מסיבה ביטחונית.

פרס: קיימת סיבה חוקית. גם בצד היהודי יש זכרונות מרים של רצח ודם בחברון. במקום יש מזה שנים רבות רכוש יהודי. הנני מסכים שישוּב היהודים בחברון היה טעות. הליכוד ניסה ליצור מפה שלא תאפשר הסדר. תפקידנו לשנות מצב זה ללא שפיכות דמים.

חוסיוני: אתם הורגים פלסטינים בגלל העוצר. משפחות הקורבנות והפצועים סובלות עתה מן העוצר. לאחר ששבת מקהיר אמרת שאין לכם צורך ב"נצרים". מדוע לא תורידו התנחלות זו?

פרס: לא נעשה זאת כתוצאה מלחץ שלכם. הדבר מנוגד ל-DOP ואנו הסכמנו יחדיו לא לחרוג ממנו. אם נעשה משהו בנדון, נעשה זאת ביוזמתנו.

[בשלב זה התקשר טלפונית שה"ח מצרים. פרס מספר למוסא על שיחת הטלפון בין רבין ועראפת. שראפת מבקש הגעת קבוצה בדרג נמוך לסוניס. שאינו יכול לקבל את פרס בטוניס מאחר שהטוניסאים ניצבים ערב בחירות. פרס הוסיף כי איננו מתלהבים מרעיון קיום השיחות בווינגטון משום המרחק והחשיפה לתקשורת. שה"ח מסר למוסא תמצית משיחתו עם חוסיוני וחוסיוני עצמו החליף מספר מילים עם מוסא. בהמשך, עפ"י הצעת פרס, צפינו יחדיו בראיון שה"ח לטלביזיה בערבית].

חוסיוני: אם הייתי משוכנע שניתן לסיים המו"מ בתוך שבועיים-שלושה ולהביא לנסיגת צה"ל ושיתבצעו אותם דברים לגביהם אתם אומרים "תשאירו זאת לנו", הייתי מוכן לספוג הביקורת הפנימית במשך חודש בידיעה שאחר כך מובטח שינוי. אלא שאיני מאמין שתוך חודש תהיינה תוצאות.

פרס: נשב יום ולילה ונגמור העניין תוך חודש-חודשיים.

חוסיוני: לא הודעתם לנו בזמן על שיחרור האסירים האחרון ולכן לא התאפשר לנו להפיק תועלת מכך.

פרס: אתה צודק. טעינו. [בשלב זה רה"מ התקשר ומסר לשה"ח שראפת מסכים לפגישה מקדימה בדרג נמוך ואח"כ לפגישה עם פרס].

חוסיוני: בהתנחלויות מוסיפים להקים בניינים חדשים. הצעתי בזמנו להקים ועדה משותפת לנו שתפקח על נושא זה. אנו נוכל לשטוח טענותינו והן תיבדקנה. אין בכך סתירה לכך שגורל ההתנחלויות יידון בשלב השני של המו"מ.

פרס: נשקול זאת.

חוסיוני: ב-DOP נאמר שהדיון על הסדר הקבע יכול להתחיל מהר ככל האפשר.

פרס: הנושא הראשון שיעלה יהיה עניין ירושלים. יוצר משבר שיבלום הכל. הבה נתקדם בהדרגה. ניצור עובדות בשטח שישנו האוירה.

חוסיוני: הבה נדבר תחילה על עצם הרעיון של מדינה פלסטינית.

פרס: העת מוקדמת מידי להעלות העניין כסוגייה למו"מ. עליכם להסדיר קודם לכן יחסיכם עם ירדן.

חוסיוני: אנו בעד קונפדרציה. האם אתם חוששים ממדינה פלסטינית מסיבות דמוגרפיות?

פרס: מסיבות צבאיות.

חוסיוני: ואם נתחייב על מיכסה לקליטת פלסטינים מן החוץ? לקונפדרציה?

פרס: אם תציעו לדון על הסדר קבע מבלי להעלות את סוגיית ירושלים ועניין ההתנחלויות, אזי יש אולי על מה לדבר. נשקול זאת.

חוסיוני: אתה מעלה את עניין ירושלים, לא אנוכי. לדעתי קיימות שתי חלופות לירושלים, או שתהיה בירת ישראל המבודדת, או שתהיה בירתנו המשותפת ובירת המזה"ת.

פרס: לא נקבל זאת. אין תקדים לריבונות כפולה על עיר אחת. אם תוכר הריבונות הישראלית על העיר, נוכל לדון על הסדרים בסגנון הוטיקאן. לא תוכלו לשלול מאיתנו את בירתנו היחידה. ירושלים לא היתה מעולם בירה ערבית, גם כאשר היתה תחת שלטון ערבי. עצם אי-ההסכמה בשיחתנו בנושא מעידה מדוע יש להמתין.

חוסיוני: אני מציע לחלק המו"מ על הסדר הקבע ל-3 קבוצות דיון:
- אופיו של הסדר הקבע.
- ירושלים.
- התנחלויות.

פרס: האם תוכלו להביא את חוסיוני לדיון בנושא הראשון?

חוסיוני: אפשר לבדוק זאת.

פרס: יש להיזהר מהעמסת יתר על עגלת המו"מ. באשר להצעתך להקים ועדה משותפת לנושא ההתנחלויות, הנני סבור כי ניתן יהיה לדון בנושאים שהעלית במסגרת הועדה למניעת חיכוך. זאת בהנחה שלא תועלה על ידכם

דרישה להסרת התנחלויות. (מקובל על חוסייני).

חוסייני: אמירתכם שנשאר לכם עניין המתנחלים בחברון אינה מסייעת לי לרכוש התמיכה הציבורית הנחוצה לצורך החזרה לשיחות.

פרס: רק שינוי ממשי בשטח ישנה מצבכם ומידת התמיכה בכם. לכן עליכם לשוב לשיחות ולהביא בכך ליישום ההסכם בשטח. עליכם לדעת להציג הישגים כיאות ולא להפחית חשיבותם.

חוסייני: ההתנחלויות שתותירו בעזה לאחר נסיגת צה"ל יהיו בחזקת פצצת זמן. אש"פ מצטייר בשטחים כאירגון רך שעקב כך אינו מביא תוצאות. בעיסקה עם ג'יבריל, תמורת שני שבויים ישראלים שיחררתם 1200 איש שחלקם אף שפכו דם. מדוע אינכם משחררים מספרים גדולים של אסירים, גם כאלה ששפכו דם?

פרס: הצענו לנהל על כך מו"מ בטבה. אין מדובר במחוות. חזרו לשולחן המו"מ ונקדם גם נושא זה.

חוסייני: באשר לכח הבינ"ל - האם קצין ישראלי יוכל למנוע כניסת אנשי הכח לאזורים מסויימים?

פרס: נראה לי שיוכלו לנוע באופן חופשי. בכל מקרה זה נושא שאנו נכונים לדון עימכם אודותיו.

חוסייני: על פי הבנתי אנו מתנגדים לצל"א כי אופן תפקודם מאוד מוגבל. הם מסתפקים בכתיבת דו"חות. מדוע לא תסכימו לכח אמריקני?

פרס: אם נציג אחד מהם ייהרג, אמריקה כולה תהיה נגדנו.

חוסייני: מהו הקריטריון לפיו הינכם מגדירים "מתנחל מסוכן"? האם מדובר במי שמתנגד להסכם?

פרס: לא. מדובר במי שבכוונתו לנקוט בפרובוקציות ובאלימות. עליכם להבין שכל עוד יש טרור, לא נוכל למנוע מן המנחלים נשק להגנה עצמית.

חוסייני: מתוך 1200 מגורשי אש"פ יש 100 שגורשו בזמן האינטיפאדה ולהם אנו זקוקים מאוד. אחד מהם הינו אכראם האנייה. פרס: אבדוק זאת.

יתכן ועדיף שעניין המשטרה בחברון יוצג כבקשה שלכם מאיתנו. כך תוכלו להציג הסכמתנו כהישג.

חוסייני: מפתח הזהב עדיין אינו בידינו. מדובר כמובן בהוצאת מתנחלי חברון.

פרס: אל תעלו דרישה זו. הנושא חייב להיות עניין ישראלי בלעדי. ברצוני להוסיף כי לפני שנפתח מחדש את מערת המכפלה ניוועץ עם הוואקף. אנו פתוחים לשמוע את רעיונותיו של היו"ר.

רשם: אבי גיל